

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön ohjausryhmä

- Asettaminen** Sosiaali- ja terveysministeriö on tänään asettanut ohjausryhmän ohjaamaan sosiaali- ja terveystietojen toissijaista käyttöä.
- Toimikausi** 17.9.2019-31.8.2022
- Tausta** Laki sosiaali- ja terveystietojen toissijaisesta käytöstä (552/2019) luo ajanmukaiset ja yhdenmukaiset edellytykset sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutoiminnassa syntyvien henkilötasoisien asiakastietojen sekä muiden terveyteen ja hyvinvointiin liittyvien henkilötietojen käytölle tilastointiin, tutkimukseen, kehittämis- ja innovaatiotoimintaan, opetukseen, tietojohtamiseen, viranomaisohjaukseen ja -valvontaan sekä viranomaisten suunnittelu- ja selvitystehtäviin.
- Lain perusteella Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen yhteyteen on perustettu Tietolupaviranomainen, joka vastaa eri organisaatioiden rekisteritietoja koskevista tietoluvista sekä aineistojen kokoamisesta, käsittelystä ja luovuttamisesta asiakkaiden käyttöön. Sote-tiedon rekisterinpitäjät toimivat yhteistyössä tietolupaviranomaisen kanssa ja vastaavat omista tietoaineistoistaan. Tietoaineistojen säädösten mukainen käsittely sekä tietoturvallisuuden ja -suojan varmistaminen edellyttävät valvontaa. Tietolupaviranomainen, rekisterin pitäjät, valvova viranomainen sekä tietoaineistoja hyödyntävät organisaatiot muodostavat yhdessä yhteisön, jonka tulee pystyä toimimaan yhdessä ja kehittämään kokonaisuutta tehokkaasti.
- Tavoitteet** Sote-tietojen toissijaisen käytön tavoitteena on
- Sote-tiedot ovat entistä laajemmin ja paremmin käytettävissä ja yhdisteltävissä, jotta niitä voidaan käyttää tutkimukseen, kehittämiseen, innovaatiotoimintaan, johtamiseen, opetukseen, valvontaan, suunnitteluun ja tilastointiin.
  - Tietojen tietolupien saaminen sekä tietojen tuottaminen eri lähteistä selkeytyy ja nopeutuu. Rekisterinpitäjien yhteistyö tietojen tuottamisessa tehostuu.
  - Kattavasti ja helposti saatavilla oleva sote-tieto parantaa julkisen ja yksityisen toiminnan edellytyksiä ja siten hyödyttää kansalaisten hyvinvointia, sote-palvelujärjestelmän toimintaa sekä yritysten liiketoimintamallisuuksia ja vientiä. nopeuttaa tekoälyn ja robotiikan hyödyntämistä hyvinvointialan palveluissa ja toimintaprosesseissa

Ohjausryhmän tehtävät

Sosiaali- ja terveystietojen toissijaisen käytön ohjausryhmän tehtävät on kuvattu lain 8 pykälässä. Ohjausryhmän tehtävänä on käsitellä ja tehdä esitys Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ja sosiaali- ja terveysministeriölle:

- 1) Tietolupaviranomaisen vuosittaisesta toimintasuunnitelmasta ja siihen liittyvästä talousarviosta;
- 2) toimintakertomuksesta ja tilinpäätöksestä Tietolupaviranomaista koskevilta osin;
- 3) rekisterinpitäjien toiminnan yhteisestä kehittämisestä ja siihen suunnattavista voimavaroista;
- 4) kullekin toimijalle suunnattavista voimavaroista tietojärjestelmien ja yhteistoiminnan kehittämiseksi.

Ohjausryhmä seuraa Tietolupaviranomaisen toiminnan ja palvelujen toimivuutta sekä 47 §:ssä tarkoitettujen, lupakäsittelyyn liittyvien ja 48 §:ssä tarkoitettujen, tietojen luovutusta koskevien määräaikojen toteutumista. Lisäksi ohjausryhmä:

- 1) voi asettaa tavoitemittareita Tietolupaviranomaisen toimintaprosesseille ja käynnistää niihin kohdistuvia ulkoisia auditointeja;
- 2) voi tehdä tarvittaessa ehdotuksen Tietolupaviranomaisen toiminnan kehittämisestä Terveyden ja hyvinvoinnin laitokselle ja sosiaali- ja terveysministeriölle; ja
- 3) voi asettaa Tietolupaviranomaisen toimintaa tukevia asiantuntijaryhmiä.

Laissa kuvattujen tehtävien lisäksi ohjausryhmä koordinoi Tietolupaviranomaisen ja rekisterinpitäjien yhteistyötä sekä ohjaa asiakaspalveluiden kehitystä sekä vuorovaikutusta asiakkaiden kanssa. Ohjausryhmä linjaa toisiokäytön eri organisaatioiden muodostavan kokonaisuuden kehitystä.

Asiantuntijaryhmät

Ohjausryhmä voi asettaa asiantuntijaryhmiä. Ohjausryhmän käynnistämisen yhteydessä sen alaisuuteen asetetaan kolme asiantuntijaryhmää.

Toisioekosysteemi -asiantuntijaryhmä käsittelee koko toisioekosysteemin toimintaa ja kehittämistä. Ryhmän tehtäviin kuuluu tarkastella ekosysteemin kehittämistä pitkällä tähtäimellä. Ryhmä keskittyy koko ekosysteemiä koskevaan strategisen ja taktisen tason suunnitteluun sekä integroi asiakkaiden ja rekisterinpitäjien näkemykset yhteen. Ryhmä koordinoi myös kansainvälisen yhteistyön koordinoinnista koko ekosysteemin osalta.

Rekisterinpitäjien ja Tietolupaviranomaisen yhteinen toiminnan kehittäminen -asiantuntijaryhmä keskittyy Tietolupaviranomaisen ja rekisterinpitäjien välisen yhteistoiminnan kehittämiseen. Ryhmän tehtävänä on määrittellä yhteisiä toimintatapoja ja toimenpiteitä mm. ohjeistusten, käytänteiden,

kokonaisarkkitehtuurin ja tietosisältöjen yhtenäistämiseksi. Ryhmä koordinoi yhteisten prosessien kehittämistä sekä varmistaa sujuvan yhteistyön operatiivisella tasolla.

Asiakasyhteistyö -asiantuntijaryhmän tehtävänä on varmistaa Tietolupaviranomaisen toiminnan asiakaslähtöisyys ja asiakasnäkökulman huomioiminen toisioekosysteemin kehittämisessä. Ryhmä kerää ja käsittelee asiakkaiden kehitysehdotuksia ja tarpeita toisioyhteisön toiminnan kehittämiseksi. Sen tehtäviin kuuluu nostaa esiin tarpeita uusista palveluista mitä Tietolupaviranomainen tarvitsee sekä tehdä kehitysehdotuksia Tietolupaviranomaisen toiminnan kehittämiseksi.

Asiantuntijaryhmät voivat muuttua ohjausryhmän toimikauden aikana.

Lisäksi STM tulee erikseen asettamaan lain 8 pykälän mukaisen korkean tason asiantuntijaryhmän, jonka tehtävänä on laatia anonymisointia, tietosuojaa ja tietoturvaan koskevat Tietolupaviranomaisen toiminnan periaatelinjaukset.

Organisointi

Puheenjohtaja strategiajohtaja Liisa-Maria Voipio-Pulkki, sosiaali- ja terveysministeriö
varapuheenjohtaja johtaja Minna Saario, sosiaali- ja terveysministeriö

Jäsenet

Tilastopäällikkö Tiina Palotie-Heino, Eläketurvakeskus
varajäsen tilastotutkija Tuula Kyyrä

Johtaja Sari Kujala, Lääkealan turvallisuus- ja kehittämiskeskus
varajäsen IT-kehityspäällikkö Mika Kuivamäki

Tietopalvelujohtaja Marina Lindgren, Kansaneläkelaitos
varajäsen tutkimusyksikön päällikkö, tutkimusprofessori
Hennamari Mikkola

Va tietujohtaja Aleksis Yrttiaho, Terveystieteiden tutkimuskeskus
varajäsen kehittämisspäällikkö Salla Säkkinen

Ylijohtaja Timo Koskimäki, Tilastokeskus
varajäsen kehittämisspäällikkö Marianne Johnson

Johtaja Jussi Holmalahti, Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
varajäsen yksikön päällikkö Teijo Mustonen,
aluehallintovirastojen hallinto- ja kehittämisspalvelut

Tietopalvelupäällikkö Mari Siimar, Varsinais-Suomen sairaanhoitopiiri, kuntien sosiaali- ja terveystieteiden edustaja
varajäsen tietojärjestelmäarkkitehti Tuula Ristimäki, Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri

Hyvinvointijohtaja Kirsti Ylitalo-Katajisto, Oulun kaupunki, kuntien ehkäisevän sosiaali- ja terveydenhuollon edustaja
varajäsen kehittämispäällikkö Jaakko Ståhlberg, Turun kaupunki

Johtaja Lasse Parvinen, Suomen Terveystalo Oy, yksityisten sosiaali- ja terveyspalvelujen edustaja
varajäsen asiantuntija Joel Kuuva, Hyvinvointiala HALI ry

Ohjausryhmän pysyväksi asiantuntijaksi on kutsuttu tilastotieteen apulaisprofessori Antti Honkela Helsingin yliopistosta. Ohjausryhmä voi tarvittaessa kutsua asiantuntijoita osallistumaan työskentelyyn.

Toimielimen kokoonpanossa on huomioitu tasa-arvolain 4 a pykälän edellytysten täyttyminen.

Ohjausryhmän sihteereinä toimivat johtaja Johanna Seppänen, Sosiaali- ja terveysalan tietolupaviranomainen ja erityisasiantuntija Jukka Lähesmaa, sosiaali- ja terveysministeriö. Teknisenä sihteerinä toimii projektisihteeri Tarja Slant-Storti, sosiaali- ja terveysministeriö.

Kustannukset

Ohjausryhmä työskentelee virkatyönä eikä sen työskentelystä makseta palkkioita. Ohjausryhmän menot maksetaan Tietolupaviranomaisen toimintamäärärahoista.

Krista Kiuru
Perhe- ja peruspalveluministeri

Niina Kiviaho
Erityisasiantuntija

Jakelu

Päätöksessä mainitut organisaatiot ja henkilöt

Tiedoksi

STM ministerit, valtiosihteerit ja erityisavustajat
STM osastot ja erillisyyksiköt